

KRANJSKI ZVON

ŽUPNIJSKI LIST ZA KRANJ IN OKOLICO.

Izdaja: mestni župni urad v Kranju.
Izhaja zadnji teden v mesecu.

L. 1938. Št. 5.

Posamezna številka 1 Din.

Nov Marijin oltar.

Oba lesena stranska oltarja sta zelo kazila vso našo župno cerkev, še najslabše ohranjen pa je bil Marijin oziroma šmarnični oltar. Razni „mojstri“ so za šmarnice v njega pribijali vsakovrstne žeblice in priveske, da se je moglo nastaviti in navesiti več rož na oltar. Nov šmarnični oltar je bil res zelo potreben.

Po načrtu za restavracijo naše župne cerkve je moral priti prvi na vrsto šmarnični oltar, toda finančni oziri so kazali, da najbrž par let še ne bo možno misliti na novega.

Okrog božiča 1937. pa je prišla v župnišče gospodična Marjeta Česnova ter pričela pripovedovati, da bi bila ona in še nekaj gospa in gospodičen pripravljene prispevati toliko, da bi se popravil zelo zanemarnjeni oltar M. Božje. Tega sem bil zelo vesel, da pride taka spodbuda od župljanov samih. Gospodični Česnovi sem omenil, da stari oltar vsled svoje slabe estetske kakovosti ne zasluži, da bi se trošil denar za njegovo popravilo in da bi bilo najbolje, če bi se napravil nov oltar. Če se že nekaj žrtvuje, naj se raje napravi nekaj lepega, novega. Takoj se je strinjala s to mislijo in je bila tudi takoj pripravljena, da pomaga pri nabiranju prostovoljnih prispevkov. Domenili smo se, da bodo same gospodične in gospe organizirale nabiranje darov za nov šmarnični oltar M. B., načrt pa naj se takoj naroči, da bi bil oltar gotov za šmarnice letošnjo pomlad.

Z veliko vnelo sta nato organizirali pobiranje darov v ta namen gospodična M. Česenj in učiteljica Prevc Amalija. Vso akcijo sta uredile res mojstrsko! Odziv župljanov, posebno meščanov, je bil tako presenetljivo ugoden, da kaj takega nisem pričakoval! Po tolikih žrtvah za cerkev in pri tolikih nabirkih, ki se vrše vedno v Kranju, se je naravnost čudovito lepo izkazala darežljivost za cerkev in posebno za Marijin oltar! Ko bo celotna zbirka zaključena, bomo objavili točno vso svoto, ki se je nabrala skupno s stroškovnikom za oltar.

Naj pri tej priliki omenim, da se je vršilo in se še vrši vse nabiranje tiho in skoro neopaženo po župniji. Naše pridne nabiralke pač nimajo mnogo časa na raz-

polago, pa polagoma obiskujejo hiše in družine. Kjer jih še ni bilo, bodo kasneje še potrkale, če bi pa radi pomanjkanja časa ne bilo mogoče prav povsod potrkati, pa naj župljani to oprostite in darujejo v ta namen ali v pušico ali pa pri darovanju.

Vsled vneme in spodbude kranjskih gospodičen in gospa si je šele župnik upal naročiti načrte za nov oltar M. B.

Nov oltar za našo cerkev je pa zelo težavna zadeva, kakor je že pokazala skušnjava z našim glavnim oltarjem. Mi vsi Kranjci bi radi imeli tak oltar, da bi bil dostojen kras cerkvi in v čast M. B. Poleg tega pa, menda ne bo zamere, če povem malo resnice, smo tudi radi ponosni na svojo župno cerkev in bi nas bilo vseh malo sram, če bi prišlo v njo kaj takega, kar bi ne bilo res lepo. Ob priliki restavracije župne cerkve in tudi sedaj ob priliki akcije za nov šmarnični oltar se je kaj lepo pokazalo, da se vsi župljani živo zanimajo za svojo župno cerkev in za vsako njeno napravo. Tako je vsa župnija bila enotna v želji, da bi se nov oltar v vsakem oziru res posrečil.

Vsi smo bili tako združeni v skupni želji, da bi le kaj lepega prišlo v našo cerkev. Res je pa tudi, da je pri nas nemalo kritičnega duha! Mnogo jih je, ki menijo, da imajo okus, da se na umetnost razumejo in da so tudi upravičeni kritizirati.

Za župnika je v takih razmerah kar težko kaj novega naročiti. Če ni vse po godu, si mora kožo kar malo ustrojiti, da more potem vse prenesti, kar mora slišati... Težko pa je vsem ljudem ustreči, prav za prav nemogoče. Pa tudi nobeno človeško delo na svetu ni popolno. Če kdo išče, povsod najde pomanjkljivosti.

Naša župna cerkev z vsemi svojimi napravami mora biti enotno urejena. Vso restavracijo in vsa dela vodi vseučiliški profesor g. Ivan Vurnik sporazumno z univerzitetnim prof. in banskim konservatorjem dr. Francetom Steletom in seveda tudi sporazumno s škofijo. Tako je jasno, da mora napraviti načrte za vsa večja dela prof. Vurnik, da ne nastane v župni cerkvi mešanica stilov in nazorov.

Ko je prof. Vurnik dobil naročilo za napravo načrta za nov majniški oltar, je prejel tudi dve veliki omejitvi. Prva omejitev je bila največja: denar! Na-

ročeno mu je bilo, da oltar ne sme več stati, kakor 25.000 Din, dasi sem računal, da se bodo stroški kljub temu povečali za kake 5.000 Din. Za tako svoto je pa težko napraviti kaj izrednega. Saj že star pregovor pravi: Malo denarja, malo muzike! Ko bi imeli na razpolago kakih 100.000 dinarjev, potem bi se dalo seveda napraviti še vse kaj lepšega. Več kot 30.000 din nisem nikdar mogel pričakovati nabirke v ta namen v sedanjih razmerah.

Druga zahteva je bila pa glede kipa Matere Božje. Ker je sedanji kip primerno lep in posebno priljubljen vsem župljanom, se je strinjal prof. Vurnik z željo župljanov, da se ohrani stari kip M. B.

Ko je prof. Vurnik napravil idejni načrt, ga je izročil v odobritev škofiji in pa uradnemu banskemu konservatorju dr. Steletu. Ko je načrt bil odobren, nam ga je dal na razpolago. Tu je nastalo težko vprašanje, ali naj načrt razstavimo in ga tako damo v razpravo vsej župniji, ali naj kar naročimo njegovo izdelavo. Če bi ga bili razstavili, bi se bila gotovo pričela živahna debata za in proti. Nekateri že iz načela vse kritizirajo in omalovažujejo, kar se napravi od strani farne duhovščine. To priliko bi zopet porabili, da bi delali nerazpoloženje proti načrtu, posledica bi bil ta, da novega oltarja še ne bi imeli tako brž. Pa tudi če bi bili vsi dobrohotno razpoloženi, bi bila nevarnost, da bi enim ugajalo, drugim ne, in bi nastalo radi tega lahko nepotrebno prerekanje. Radi teh ozirov sem načrte pokazal le gospodičnam, ki vodijo nabiralno akcijo. Ker jim je načrt ugajal, sem takoj sporočil prof. Vurniku, naj naroči izdelavo oltarja.

Čas je hitel in skoro sem že obupal, da bi že letos mogli opravljati šmarnice pri novem oltarju. Treba je bilo pohiteti. Pasar Drnovšek, ki je dobil glavno naročilo, je moral prav pridno hiteti, da je bil vsaj glavni del - to je okvir okrog kipa - toliko dogotovljen, da smo ga dobili 29. aprila v Kranj. Tabernakelj in baldahin nad tabernakeljnom pa še ni mogel biti izdelan.

Kip M. B. je stal na starem oltarju na neokusnem podstavku, ki je bil spodaj podoben zaboju. Prof. Vurnik je dobil kiparja Kukaskyja iz Ribnega, ki je po njegovih navodilih predelal kip M. B., tako da stoji Marija na luni in nekako plava ožarjena v nebeški slavi. Kip je bilo treba tudi na več mestih pozlatiti.

Novemu načrtu primerno je bilo treba pre narediti tudi vdolbino, v katerem stoji kip M. B. Ko so bila zidarska dela izvršena, je naročil prof. Vurnik, naj vdolbino oziroma kipovo ozadje poslikamo v karminasto rdeči barvi. Ko bo napravljen končno ves oltar, se bo moglo določiti točno, kakšna barva bo najbolj primerna. Ko so nekateri videli v petek pred prvo majniško nedeljo pobarvano vdolbino v živo rdeči barvi, so zmajevali z glavami. Pričela se je kritika, ko še ni bilo ničesar narejenega.

V petek dopoldan je pripeljal avto oltarni okvir

h kipu. Mnogo radovednežev ga je prišlo gledat in vsem je okvir zelo ugajal!

Pri šmarničnih oltarjih obstoja vedno velika nevarnost, da ga kmalu vsega pomažejo in pokvari pri krašenju za šmarnice. Vsak ima svoj okus, postavljajo se rože, lončki, police po okusih postavljalcev šmarničnega oltarja in po okusih raznih dobrotnikov-svetovalcev. Ta rad pribije kako polico, oni želi kak dostavek in tako se šmarnični oltar kvari in spreminja. Da pri oltarju ne bo toliko skušnjav za kake „umetniške“ predelave, je prof. Vurnik zamislil k oltarju posebno železno stojalo za cvetlice, ki bo nudilo dovolj prostora za postavljanje cvetlic, pa tudi prilike, da se cvetlice morejo razpostaviti na različne načine. Šele v soboto zvečer, to je tik pred prvim majem, je bilo pripeljano iz Ljubljane stojalo za cvetlice, da ga ni bilo mogoče prej niti pravilno pobarvati.

Tako smo letos prirejali šmarnični oltar kar v največji naglici.

Na okvirju okrog kipa M. B. sta dve vrsti malih električnih žarnic, ki se snujejo kakor biseri okrog Matere božje. Žarnice so bile naročene iz Zagreba, ker nima takih nihče v Sloveniji v zalogi. Tudi žarnice niso prišle pravočasno in smo jih mogli montirati šele 2. maja tik pred pričetkom šmarnične pobožnosti. Ker novi tabernakelj še ni dodelan, smo morali porabiti še stari tabernakelj in tudi stare svečnike.

Zlatar Drnovšek izdeluje k šmarničnemu oltarju še tabernakelj in nove svečnike, in pa mal baldahin, ki bo visel nad tabernakeljnom.

Oltarna miza bo kasneje tudi prenovljena in sicer tako, da bo odstranjen sedanji umazani in prepereli leseni obod in bo zidana oltarna miza obdana z okraski iz mozaika, za katerega so mozaični kamenčki že naročeni v Benetkah.

Nad šmarničnim oltarjem se nahaja velik in prazen prostor. Tudi na tem prostoru namerava prof. Vurnik namestiti okraske iz mozaika. Šele na to, ko bo vse urejeno: tabernakelj, oltarna miza in stena, se bo šele moglo presoditi, kakšno je celotno delo.

Že sedaj moram z veseljem ugotoviti, da novi šmarnični oltar splošno vsem župljanom ugaja. Čisto naravno pa je, da imajo nekateri svoj okus in svojo mišljenje glede tega ali drugega na oltarju.

Nekaterim ne ugaja karminasto rdeča barva za kipom M. B., drugim je pa posebno to všeč. Neka oseba mi je rekla: „Ja, pa Mati Božja nič ne gleda po ljudih.“ Pa je drugi pristavil: „Ko ima pa Jezuščka rajši kot ljudi, pa na njega gleda.“ Nekaterim se zdi sredina okvirja presvetla, kakor kako ogledalo... Vsi taki in podobni pomisleki so samo lep dokaz, kako se vsa župnija živo zanima za novi oltar in to je — lepo.

Glede barve v duplini se prof. Vurnik še ni končno odločil, kako bo ostalo in je sedanja barva le kot prvi poizkus. Prof. Vurnik je mnenja, da bi kazalo ozadje tapecirati z rdečo svilo, ki bi imela zlate nitke in bi ne

bila tako živa barva kakor sedaj. Glede svetle kovine v sredi okvirja, ki je iz alpake, pripominjam, da bo dobila polagoma nekako patino in se kasneje ne bo več tako svetila, če je ne bomo ohranili s snaženjem svetle in bleščeče.

V sredino okvirja pred kip M. B. pride še brušena šipa, ki je že v Kranju, pa je ni mogoče še montirati. Take šipe lahko vidite na večjih božjih potih pred kipi M. B. v oltarjih; tudi pri frančiškanih v Ljubljani vsak lahko vidi nekaj podobnega. Prof. Vurnik misli, da bo vsled šipe oltar napravil nekak mističen vtis. Šipo bomo montirali kasneje po šmarnicah, ko se bo lahko postavil za to oder. Šipa bo potrebna pa tudi radi tega, da bomo mogli v postu sredi okvirja pritrčiti sliko Žalostne M. B., ki jo bo treba še naročiti. V postu se namreč postavijo v vse stranske oltarje naše župne cerkve slike iz trpljenja Kristusovega, na šmarnični oltar bi pa prišla tako pred kip sliko Žalostne Matere Božje.

Vsa zamisel šmarničnega oltarja je, da se predstavlja Marija kot nebeška kraljica, ki se nam prikazuje v oltarju vsa ožarjena v jutranji — rdeči — zarji in svetlobi. Naš glavni oltar je nekak simbol Kristusa Kralja, šmarnični oltar pa podoba Kraljice nebes in zemlje. Tako nekako odgovarja šmarnični oltar našemu glavnemu oltarju.

Pri tej priliki naj se zahvalim prav iskreno vsem nabiralkam doneskov za šmarnični oltar, posebno obema gospodičnima M. Česnovi in M. Prevčevi, ki sta se toliko trudili, da smo mogli postaviti nov oltar na čast M. B. Prav iskren Bog plačaj vsem župljanom, ki so v tako veliki in nepričakovani meri prispevali za novi oltar. Naj bi vsem darovalcem Nebeška Kraljica rosila obilo milosti s svojega prestola in vsem stotero povrnila, kar so žrtvovali.

Francka Gruden:

V slovo Mari Staretovi.*

Dobro leto je minilo, odkar smo po Primskovem razposlale listke: Prijateljica, tudi Ti pridi na naš prvi dekliški sestanek! — Nič nismo vedele, katera dekleta se bodo odzvala povabilu; tovarišice pri strojih, sosedice v hišah, pa smo si bile do takrat skoraj tujke. In gotovo je takrat še marsikatera izmed nas, ko je zagledala znanko, veselo osupnila: „O, ali hoče res tudi ta v našo družčino?“

Ali je res pripravljena vzgajati samo sebe, da bo vsak dan boljše, vsak dan bolj zavedno krščansko dekletice; in da kot tako zavedno dekletice hrepeni po nadaljni izobrazbi, da bo razumela in mogla pravilno presojudati in sodelovati v javnem življenju, ker smo tudi žene

poklicane, da ga pomagamo oblikovati. Tako nekako nam je na prvem sestanku označil namen dekliških krožkov g. dekan. Na nekem poznejšem sestanku pa nam je g. Peček na kratko povedal, da bomo svoj namen že kar precéj dosegle, ako bo vsaka članica takrat, ko bo stopala v zrelejšo življenjsko dobo, ali ko bo menjala življenjski poklic, sama sebi lahko priznala: „Svojo mladost sem preživela lepo.“

Štirinajst mesecev je preteklo od onih dni. Marsikatera je takoj v prvih dneh sama odšla, nekaj se jih je ustrašilo, ko so zabavljali nasprotniki. Me pa, ki smo ostale, si nič več nismo tujke, kakor prvi večer. Velika družina smo, same sestre, podzavestno v ljubezni trdno povezane med seboj: kadar govorimo o odsotni članici, govorimo o „naši“; na cesti je naš pozdrav vse drugače topel in iskren kakor z drugimi dekleti in — ako se nam vendarle hoče katera od-tujiti, potem so naše misli nemirne in zaskrbljene: sestre v družini nikdar ne obsojajo ampak trpe, če slutijo, da eni izmed njih ni več dobro v veliki družini in jo zato le z ljubeznijo kličejo nazaj.

Dvakrat smo že v letošnjem letu pregledovale, kako smo ostale zveste tistemu našemu prvemu namenu: sebe vzgajati in izobraževati. Skoraj prepričana pa sem, da od vsakega našega sestanka odhajamo domov notranje bolj bogate. Zdi se mi, da smo tukaj, dokler ne začne delovati na Primskovem dekliška kat. akcija, me one, ki hočemo najprej sebe in potem vse one, s katerimi prihajamo v stik in po teh vse ljudi znova pridobiti za Kristusa; da bo po mladini vzve-tela nova verska pomlad, ko kristjani ne bomo samo po krstni knjigi, ampak bo vsak izmed nas zahteval, da katoliško ne bo samo zasebno, ampak tudi vse javno življenje.

Pri vseh resnih pogovorih pa imamo vendar še toliko časa za pravo dekliško veselje, za nedolžne zabave in za smeh, da včasih kar pozabimo na vse hudo zunaj naše dekliške sobe in tako od srca zapojemo: Najlepša je mladost...

Lansko leto pa je zapelo neko dekletico v Vigredi, prav za prav je ona v imenu nas vseh povedala:

Jaz sem le deklica, nisem cvet.
Pri nas le ena pomlad zadehti,
le ena nas s čudežnim žarom ogrne;
ko gre, se ne vrne.

Nobena pomlad ni sama sebi namen. Saj vemo, da za kmetovalca ni večje žalosti, kakor če slana popari cvetje, da odpade, ko vendar ob pomladanskem dehtečem cvetju veselo pričakujemo bogatih jesenskih sadov.

Nam, deklicam, pa samo ena pomlad zadehti... Ne samo zato, da jo v veselju in brezkrbnosti uživamo, ampak da vsaka izmed nas zbira in se pripravlja na tisti čas, ko bo morala reči, kakor zadnjič naše mladenke pred tekmami: zdaj se pa začne zares. — Saj smo vendar le deklice, nismo cvet... In vsaka izmed nas bo morala nekoč sama, v lastnem delokrogu, kot gospodinja in mati v novoustanovljeni družini ali

* Ta govor je govorila za zadnjem dekliškem sestanku na Primskovem predsednica dekliškega krožka Fr. Grudnova. Tako se mi zdi lep in pomemben, da ga priobčujem v našem „Zvonu“.

kot samostojno dekle v svoji soseščini učiti in oddajati ono, kar se je naučila v lastni mladosti.

Če je bilo vse to le nekam dolg uvod, upam, da nocoj ne boste zamerile. Nocoj je namreč poslovilni večer; poslavljeni se ni nikdar prijetno. Poslavljeni se pa, ko odhaja sestra iz družine, je hudo.

Gotovo že ni več tajnost, da odhaja naša Mara. Ako katera izmed nas zasluži, da jo imenujemo kar na kratko naša, potem Mara gotovo. Nad trideset sestankov smo imele, ona ni zamudila nobenega; kadar smo jo rabile za kakšno izredno delo in pomoč, ona ni nikdar odrekla; z največjo skrbjo in natančnostjo je čuvala našo blagajno, tako da sem le z največjim rešpektom upala prositi za kakšne dinarje. In to mi boste priznale vse: če je tujec vprašal po članicah našega krožka, je vsaka s ponosom lahko povedala: „Mara je tudi naša.“ Nje nas ni bilo treba biti sram.

Mislím, da zato govorim vsem od srca, ako se Ti sedaj, naša Mara, ko odhajaš pred poročni oltar, zahvalim: zato, ker si ohranila sloves poštenega slovenskega dekleta; zato, ker si bila do zadnjega zvesta članica našega krožka; pa še za vse delo, ki si ga izvršila kot krožkova odbornica.

Saj še pomniš, kako smo se letošnjo zimo pogovarjale, da v ženski naravi ni, da bi živela le zase in skrbela le za svojo korist. — Sedaj, kot poročena žena, boš še bolj uvidela, da so bili vsi naši razgovori, vsa predavanja pa tudi vsakoletne tekme le neka priprava za resno življenjsko delo. — Sedaj se pa prične zares — tako so rekle zadnjič naše mladenke.

Morda pa si že katerikrat kot dekle okušala, da vsako naše delo, vsaka naša žrtev in napor ne rodi vidnih uspehov. Včasih bi obupale, ako ne bi vedele: me smo le drobno orodje v rokah vsemogočnega Boga. Zato smo na svetu, da Njegovo sveto voljo spolnujemo, da smo Njemu zveste v prav tisti službi in v tistem poklicu, kjer nas hoče imeti, — pa čeprav ljudje kritizirajo naše delo ali se norčujejo, ker naš trud ne rodi nobenih vidnih uspehov.

Zato pa, da bo tudi Tebi, draga Mara, lažja misel na vedno božjo pričujočnost, na božje varstvo in pomoč ob vseh težavah novega poklica, Ti poklanjamo ob slovesu kip Jezusovega Srca. Saj smo skoraj gotove, da boš tudi Ti posvetila in izročila svojo družino Božjemu Srcu. Ob tem Srcu Ti želimo vso srečo v zakonskem stanu.

Pa še rož smo Ti prinesle. Za spomin, da najlepša je mladost, kakor prepevajo fantje na vasi. — Če vse drugo od predavanja pozabimo, spomin na lepo mladost bo ostal, tako so nas učili. Mara, Tebi pa naj bodo ti nageljni še v zahvalo, da si do poročnega oltarja ostala pošteno katoliško dekle.

Podpirajte
Vincencijevo
družbo!

Župnija Kranj

OZNANIJA ZA MAJ:

Smarnice so v majniku ob nedeljah in praznikih zvečer ob 7. uri vedno s petimi litanijami in ljudskim petjem, ob delavnikih pa v prvi polovici maja do vštete 15. maja zv. ob pol osmih, v drugi polovici maja od 16. dalje pa ob 8. uri. Vsak dan zjutraj sv. maša ob 6. pri šmarničnem oltarju. Prva sv. maša ob nedeljah in praznikih se prične pričeni z 8. majem ob 5. uri.

1. II. nedelja po vel. noči, ob 6. sveta maša z blagoslovom, prva nedelja v mesecu, zjutraj mesečno sv. obhajilo za moške.

6. Prvi petek v mesecu, ob 6. sv. maša z blagoslovom.

8. III. nedelja po veliki noči, služba božja po navadi.

15. IV. nedelja po veliki noči, služba božja po navadi.

17. Smrtni dan škofa Vidmarja, ob 6. slovesna peta sveta maša z libero za pokojnega škofa J. Vidmarja.

22. V. nedelja po veliki noči, služba božja po navadi.

25. Prošnji ponedeljek, ob 6.30 gre procesija na Pungert, kjer je sv. maša s pridigo.

24. Prošnji torek, po prvi maši gre procesija na Huje.

25. Prošnja procesija gre v Čirčiče.

26. Vnebohod Gospodov, zapovedan praznik, ob 6. sveta maša z blagoslovom, ob 10.30 peta sveta maša z dvema blagoslovoma.

27. Pričetek devetdnevnice na čast Sv. Duhu.

29. Nedelja v osmini Vnebohoda, služba božja po navadi.

31. Sv. Kancijan tov., god farnih patronov, celodnevno češčenje sv. R. T. Na predvečer slovesno zvonjenje, zjutraj ob 6. blagoslov z Najsvetejšim in sv. maša. Svete maše bodo ob 6., 7., 8., 9. in 10. uri s petjem.

Uro molitve naj molijo: od 12. do 1. III. red, od 1. do 2. ljudsko šolska mladina, od 2. do 3. žene, od 3. do 4. dekleta, od 4. do 5. moški, od 5. do 6. dijaki, od 6. do 7. skupna ura molitve, ob 7. šmarnice s slovesnimi litanijami in zahvalno pesmijo.

POROČENI PARI:

Seljan Jožef, ključavničar, Primskovo 118 in Žagar Angela, tovarniška delavka, Primskovo 159, poročena 5. aprila.

Završnik Stanislav, učitelj, Kranj, Koblarjeva 4 in Kokalj Franciška, šivilja, Tavčarjeva 2, poročena 7. aprila na Brezjah.

Savnik Ivan, trgovec, Mestni trg 1 in Sabothy Lea, odv. hči, Prešernova 12, poročena 17. aprila.

Dr. Štular Franc, Ljubljana, Vrhovčeva 15 in Rovšek Milena, profesorica, Ptuj Panonska 5, poročena 18. aprila.

Krek Leopold, tkalec, Srednje Bitnje 37 in Vesel Marija, delavka, Primskovo 165, poročena 17. aprila.

Kleč Ivan, črkostavec, Celje in Florjančič Ljudmila, vlagalka, Cojzova 5, poročena 1. maja.

Brgant Jožef, delavec, Mestni trg 9 in Ovčjak Franciška, služkinja, Klanc 17, poročena 1. maja.

MRLIŠKA KRONIKA:

Stern Marija, vdova, Primskovo 9. roj. 1. V. 1868., umrla 31. marca.

Šinkovec Anton, posestnik, Kranj, Tavčarjeva 15, rojen 15. januarja 1859., umrl 6. aprila.

Oman Marija, občinska uboga, Kranj, ubožnica, rojena 26. junija 1875., umrla 11. aprila.

Ciglič Janez, branjevec, Kranj, Stara cesta 2, rojen 19. decembra 1857., umrl 15. aprila.

Golob Franciška, zidarjeva žena, Stružeyo 25, rojena 13. februarja 1896., umrla 18. aprila.

Vidic Viktorija, nez. hči. Primskovo 129, rojena 21. februarja 1938., umrla 25. aprila.

Nagy Helena, učiteljska pripravnica. Primskovo 175, rojena 29. junija 1902., umrla 25. aprila.

Logar Ivanka, posestnica. Kranj. Mestni trg 16, rojena 12. oktobra 1876., umrla 25. aprila.

Župnija Šmartin pri Kranju

OZNANILA ZA MAJ:

1. II. nedelja po veliki noči. Služba božja ob 6., 8. in pol 10. Začetek šmarnične pobožnosti, ki bo ob delavnikih ob pol 6 zjutraj, ob nedeljah in praznikih pa ob 7. uri zvečer. Na Bregu bodo šmarnice ob nedeljah in ob praznikih ob 4. uri popoldne.
4. Slovesni spomin sv. Jožefa, varuha sv. katoliške Cerkve in sv. Florijan. Pri Sv. Joštu obljubljen sv. maša za Stražišče.
5. Zvečer ob pol 7. molitvena ura pred prvim petkom.
8. III. nedelja po veliki noči. Božja služba ob 6., 8. in pol 10. v župni cerkvi, šmarnice zvečer ob 7. v župni cerkvi, popoldne ob 4. na Bregu.
15. IV. nedelja po veliki noči. Božja služba ob 6., 8. in pol 10. v župni cerkvi, ob 9. pri Sv. Uršuli. Šmarnice po navadi.
22. V. nedelja po veliki noči. Božja služba v farni cerkvi ob 6. in pol 10., pri Sv. Joštu pa ob 6. in ob pol 10. Šmarnice po navadi.
- Procesijske križevega tedna: v ponedeljek v Stražišče, v torek v Zg. Bitnjo, v sredo k Sv. Uršuli, vsak dan po končanih šmarnicah.
26. Praznik Vnebohoda Gospodovega. Božja služba zjutraj ob 6. in ob 8. po navadi, ob pol 10. pred izpostavljenim sv. Rešnjim Tel. Pred prvo sv. mašo vesoljna odveza. Šmarnice po navadi.
27. Začetek devetdnevnic v čast sv. Duhu, ki se opravi vsak dan po šmarnicah do binkoštno sobote.
29. VI. nedelja po veliki noči. Božja služba ob 6. in pol 10. v farni cerkvi, ob 9 na Bregu. Šmarnice po navadi.
31. Sklep šmarnic. Po sv. maši zahvalna pesem.

POROČENI PARI:

Čemažar Luka, delavec, iz župnije Selca in **Angela Hafnar**, delavka iz Skofje Loke, poročena 18. aprila.

MRLIŠKA KRONIKA:

- Likozar Marjana**, vdova, stara 90 let, umrla v Orehku št. 25. dne 5. aprila.
- Požnenel Jožef** in **Požnenel Jožefa**, dvojčka, nezakonska otroka delavke, stara 1 mesec. Umrla v Orehku št. 14, dne 14. aprila.
- Benčina Jožefa**, žena državnega cestarja, stara 66 let. Umrla v Stražišču št. 2, dne 14. aprila.
- Rozman Neža**, vdova, stara 71 let. Umrla v Stražišču št. 114, dne 19. aprila.
- Nograšek Valentin**, upokojen železničar, star 70 let. Umrl v Stražišču št. 40, dne 15. aprila.
- Kavčič Marjana**, vdova, stara 76 let, umrla v Stražišču št. 167, dne 25. aprila.
- Arhar Janez**, tov. delavec, oženjen, star 55 let, umrl v Stražišču št. 287, dne 25. aprila.
- Dolenc Frančiška**, vdova, stara 79 let. Umrla v Stražišču št. 51, dne 24. aprila.

Razno

Slonokoščen korpus — to je podoba Križanega na križu, ki je nad tabernakelnom, je dne 26. aprila dobila naša župna cerkev. Dosedaj je bil korpus lesen, bilo je pa že od začetka mišljeno, da se ob prvi priliki kupi kje slonokoščen korpus. Neki veletrgovec iz Primorskega je bil velik ljubitelj starin in je pred več leti kupil v Italiji star križ s slonokoščnim korpusom, ki izvira iz 17. stoletja, kakor kaže njegova izdelava. Ta je prišel v last župne cerkve. Sedianji korpus nad tabernakelnom smo pritrdili na leseni križ, ki je nosil dosedaj slonokoščeno podobo Križanega in bo ta križ prišel v pevsko sobo.

Za cvetje pri božjem grobu so tudi letos naše dobre krščanske gospe in gospodične zbrale lepo svoto denarja, s katerim se je nabavilo mnogo lepega cvetja za božji grob, ki je bil letos tudi lepo okrašen. Vsem darovalkam lep: Bog plačaj!

Kous. svet. POKORN:

Kaplani v Kranju

Gregorij Zeleneč⁸⁰ je služboval tu kot duh. pomočnik od meseca aprila 1669. do meseca junija 1671., ko se preseli v Cerklje, kjer je ostal kot kaplan do l. 1681. Takrat gre župnikovat na Jezersko, kjer je pa kmalu umrl 25. maja 1682. Bil je „magister“ prostih ved in ud ter dobrotnik mengeške bratovščine sv. Mihaela.

Janez Krst. Selleban,⁸¹ kaplan od junija 1671. do 1672., potem pa je bil namestnik župnikov ondi ali vikar do l. 1675. Opravljal je tudi beneficij sv. R. T. namesto župnika kot njegov oficijator. Župnikoval je potem v Pilštanju l. 1676., potem v l. 1686—88. pa v Šentpetru pod Kunigspergom ob Sotli na Štirskem, kjer je kot ud mengeške bratovščine sv. Mihaela ostavil svet meseca novembra 1688. L. 1670. je bil v Radovljici za vikarja, odkoder pride v Kranj, potem ko je poprej pomagal tudi v Vodicaх nekaj časa l. 1670. in v Šentjerneju 2 l. Ljubljancan, rojen 17. junija 1620., ord. l. 1646. ud naslov. škofjeloških klaris. Oče mu je bil Mihael v stolni župniji, mati pa Marina.

Jurij Danijel Reze, 1. kaplan od junija 1671. dalje še 1675. On ni stanoval v župnišču, marveč v drugi hiši, zato je bil opomnjen pri vizitaciji, da naj pazi, da se ne bode o njem kaj slabega govorilo. Študira naj in uri naj se v govorništvu. Kot plačo je imel župnikovo štolo in s tovarišem desetino na Primskovem 15 škudov. Umrl je naposled kot beneficiat sv. Katarine in sv. Lenarta v hospitalu v Kranju star 78 let dne 22. novembra l. 1718. Kaplanoval je tudi v Kamniku, l. 1681. od jeseni pa do meseca maja l. 1662. pa v Vodicaх, l. 1678—79. je bil vikar v Beli peči, poprej l. 1677. pa v Kranjski gori kaplan. Bil je Kranjec, roj 1641. posvečen pa l. 1664. na naslov naložene glavnice. Dovršil je humaniora v Ljubljani, modroslovje v Gradcu in je študiral kazuistiko. L. 1666—70. je na Vranskem kaplanoval.

⁸⁰ Zgodovina cerkljanske župnije str. 88 in Zgodovinski zbornik št. 24., str. 384.

⁸¹ Ign. Orožen VI. str. 86 in 385. — Zgod. Zbornik št. 24.

Jurij Mathai,⁸² kaplan meseca junija 1672. do maja l. 1674. Bil je Ločan, porojen l. 1635., posvečen 1660. od očaka na titel patrimonija. Kazuistiko je v Ljubljani študiral. Služboval je sprva v Šentjuriju 4 mesece l. 1662. potem pa v Cerkljah 7 let, zopet v Šentjurju 1 l., od koder pride v Kranj, odtam pa gre v Železnike, kjer je kaplanoval 1 in pol leta, naposled je bil od škofa potrjen za Preddvor, kjer je imel 40 R plače in hrano in stanovanje v župnišču. Pritožbe zoper njega ni bilo nobene in vendar je ondi služboval čez 10 let. Naposled je živel v pokoju v Kranju in ondi ostavil svet 31. julija l. 1700. Bil je ud menceške bratovščine sv. Mihaela.

Martin Arhar,⁸³ coop. od maja 1673. do aprila 1675. Zagledal je beli dan v Kranju l. 1644., posvečen je bil l. 1667. na titel kranjske mestne kamere. Študiral je modroslovje v Celovcu, kazuistiko v Ljubljani. Služboval je pol leta pod tržaškim škofom, 1 l. v velesalskem samostanu, nekaj časa še drugod, 3 l. v Gornjem gradu, od koder je prišel v Kranj. Tukaj je tudi naposled umrl kot oficiator beneficija sv. Katarine oltarja 4. januarja l. 1690. L. 1676. je bil vikar v Ljubljani. Imel je do 21. novembra l. 1689. beneficij sv. Antona in sv. Lenarta, odtedaj pa še beneficij sv. Katarine v Kranju.

Jakob Erjavec⁸⁴ (Riauiz) se bere od aprila l. 1675. dalje nekaj časa, najbrže mimogrede na obisku.

Jakob Košir⁸⁵ (Chashier), kaplan od meseca junija l. 1676. do sv. Jurija 1680. l. Odtod pride v Škofjo Loko kot klariški kaplan do l. 1686., kjer je kaplanoval do sv. Jurija 1691. Porojen v Mavčičah, je študiral retoriko in kazuistiko v Ljubljani, v mašnika posvečen l. 1663., je služboval sprva v svoji rojstni župniji v Šmartinu do l. 1671. Umrl je 5. septembra 1703. kot ud mengiške bratovščine sv. Mihaela v svoji rojstni župniji. Iz Šmartina se preseli za kaplana v Šentjurij pri Kranju (1672—76.), vmes pa je bil poleti 1671. provizor v Poljanah.

Blaž Jančič,⁸⁶ beneficiat oltarja sv. Nikolaja in je kanonično aprila 1669. umeščén. Užival je pa tudi beneficij sv. Ane in sv. Uršule ter tudi beneficij kapele sv. Fabijana in Boštjana v Pungrtu. Bil je Ljubljanske škofije, rojen v Kranju, posvečen na titel hospitala kranjskega magistrata 26. marca 1647. Kaplanoval je l. 1653. v Vodichah že 8. leto, odtam pride v mekinski samostan, kjer je služboval 3 leta, nato v Moravčah 3 leta in v Cerkljah 1 leto, od koder se l. 1659. preseli nazaj v Vodice, kjer je l. 1665. še kaplanoval, za časa vizitacije dne 12. maja, ko pove, da je Kranjec. Naposled pride l. 1669. za beneficijata v Kranj, kjer je umrl 14. februarja 1681. kot ud mengiške bratovščine sv. Mihaela. Študiral je v Gradcu in na Dunaju.

Mihael Zihlerl⁸⁷ (Sicherle), kaplan od jan. l. 1677. do sv. Jurija l. 1678. Porojen v Ljubljani 1646. posvečen l. 1670. na titel ljubljanske mestne kamere. Dovršil je logiko in 4 leta kazuistike. Služboval je 5 let v Ribni-

ci, od koder pride v Kranj, odtam pa v Kamnik za 1 leto in zopet nazaj v Kranj za 2 leti. Tudi v Poljanah je kaplanoval eno leto, od koder se preseli na Štirsko kot vikar v Šentjurij pod Tabrom, kjer je imel plače 20 mernikov pšenice in stolo. Dne 3. decembra l. 1684. pa je unešen kot župnik „zu Greiss“ (Grize). Tukaj je pastiroval do l. 1689., ko se preseli za župnika v Šentjanž na peči do svoje smrti dne 12. julija l. 1697. Bil je ud meng. bratovščine sv. Mihaela.

Janez Friderik Papler⁸⁸, duhoven, je bil meseca marca 1678. suspendiran, aprila pa že absolviran. Popivač, ponočnjak, pretepač, rabil orožje, spodil iz hiše po noči mater in sestro, fanatik. L. 1676. dobil dovoljenje, da sme na Kranjskem bivati. Rodil se je v Preddvoru očetu Jakobu in njegovi ženi Ani Regini dne 1. novembra l. 1640. Umrl je v Ljubljani v stolni župniji in je pokopan pri Avguštincah dne 13. 9. 1698.

Mgr. Matevž Krt⁸⁹ (Chert) od sv. Jurija l. 1678. do osorej l. 1680. Bil je Kranjec, porojen 19. septembra 1644., posvečen v mašnika pa l. 1673. na titel marijanskega kolegija v Gornjem gradu, kjer je bil potem gojenec 2 leti, od koder pride v Kranj. Modroslovje „cum gradu magisterii“ je dovršil na Dunaju, spekulativno bogoslovje pa je študiral 4 leta.

Boštjan Bajželj⁹⁰, kaplan 1679. do sv. Jurija 1687.

Mgr. Urban Jančič⁹¹ (Ianzhiz) je krščeval že meseca avg. l. 1681., kpl. pa o sv. Juriju l. 1682. Bil je Kranjec, posvečen v mašnika l. 1671. ter služboval sprva v Naklem do l. 1675. Bil je doktor sodobnih umetelnosti in modroslovja. Od oktobra do adventa 1682. je kaplanoval v Kranjski gori.

Janez Cobenter⁹², duhoven v Kranju, l. 1682. dvakrat posvarjen meseca oktobra radi popivanja. Rojen leta 1654. v Celovcu dovršil v 3. letu fiziko, posvečen l. 1682. na naslov kranjske meste kamere, študiral kazus v Ljubljani, ni bil nikdar v pastirstvu. Bil je Kranjec. Umrl v Kranju dne 18. 5. l. 1714. star 63 let.

Mihael Zihlerl⁹³, kaplan od sv. Jurija 1680. do osorej l. 1682.

⁸² Glej Ločane!

⁸³ Vizitacijski zapisnik l. 1674. in Izvestje muz. društva XIII. str. 146.

⁸⁴ Išči ga med fužinskimi kaplani na Savi pri Jesenicah! — Izvestje muz. društva l. c. str. 145.

⁸⁵ Vizitacijski zapisnik l. 1665.

⁸⁶ Kapiteljski arhiv: protokol vizitacijski 1652. Fasc. 7. 25. — Zgodovinski Zbornik str. 233 in 381. — Izvestje muz. društva XII. str. 26.

⁸⁷ Vizitacijski zapisnik l. 1684. — Ign. Orožen III. str. 466. — in V. str. 316.

⁸⁸ Knezoškofijski arhiv.

⁸⁹ Izvestja muz. društva XII. str. 146.

⁹⁰ Glej zgoraj!

⁹¹ Zgodovina naklanske župnije str. 89.

⁹² Škofijski arhiv.

⁹³ Glej zgoraj več o njem!